

Mustra

A *Könyv és Nevelés* 2009-es esztendő utolsó száma a szokásosnál is több nagylélegzetű, a maga tárgyában szintézisre törekvő tanulmányt, cikket tartalmaz. Ezek közül való mindjárt a *Könyvtár* rovat „vezércikke”, a Varga Katalintól és Dömsödy Andreától származó írás az iskolai könyvtárak szakfelügyeletének tavalyi tapasztalatairól. (*Vezető szakfelügyelői jelentés az iskolai könyvtárakban végzett 2008-as könyvtári szakfelügyeleti vizsgálatról*). Köztudottan nagy merítés az iskolai könyvtárak világa, s mert évente csak mintegy száz intézmény vizsgálatára jut pénz (a több mint háromezerből!), ezért – valamilyen koncepció mentén – erősen válogatni kell. Így kerülhetett sor tavaly „a városi önkormányzatok által fenntartott, kizárólag általános iskolai feladatot ellátó iskolák könyvtáira...”, amelyeknek mintegy harmadát sikerült bevonnai a vizsgálatba. Megtörtént továbbá a gyakorló általános iskolák könyvtári ellátásának ellenőrzése (csaknem a teljes körükben!), illetve lezajlott néhány utóvizsgálat is. Mindezek tapasztalatairól olvashatnak és kaphatnak árnyalt képet az érdeklődők a tanulmányban. Mit mondjunk, a kialakult kép korántsem rózsás...

Olasáspedagógia rovatunkból Tószegi Zsuzsanna írását (*Az olvasás trónfosztása? Adalékok a könyvből, illetve a képernyőről való olvasás kérdéséhez*) ajánlom megkülönböztetett figyelmükbe. A szerző friss szemmel, a két „tábor” közhelyszerű előítéleteitől mentesen tekinti át ezt a manapság oly aktuális témát a dolgozatában, amelyet így vezet be: „Érdekes polémia zajlik mostanában az olvasás szerepéről, jelentőségéről. Az egyik közleményben azt olvashatni, a könyvekkel együtt az olvasás is háttérbe szorul, a másik az ellenkezőjéről hoz föl meggyőző adatokat. Főleg a felnövekvő nemzedékek kerülnek behozhatatlan hátrányba, ha nem olvasnak könyveket – így az egyik szerző. A gyerekek minden eddiginél többet olvasnak, és egyáltalán nem baj, hogy nem könyvekből, hanem képernyőről teszik ezt – érvel a másik szakértő. Hol van az igazság? Valóban vége van a félévezredes könyvkultúrának? Mit hoz a változás? Jót vagy rosszat? Ahogy az alább idézett szerzők, úgy e sorok írója sem talált rá a Bölcsék Kövére, ezért nem adhat az olvasás jelenét és jövőjét firtató kérdésekre érvényes válaszokat, maximum felsorakoztathat néhány elgondolkodtató tény és véleményt.”

A *Tankönyv, taneszköz* rovatban Lukáts János az 1947 és 1955 között megjelent magyar általános iskolai tankönyvek világgépéről értekezik. („*Példából valóság legyen...*”) Engedtessek meg itt most egy szubjektív megjegyzés arról, micsoda mélységei, bugyrai létezhetnek az emberi tudatnak! A tanulmány olvasásakor hatvan esztendőnyi „időkútból” törtek föl efféle nevek, címek és dolgok, mint a kocszagiz és az Acélos Szoszó, *A béke katonái* és Szerémi Piroska... Aki tudja, kikről-mikről beszéltem, annak is érdekes olvasmány lehet ez az írás, aki pedig nem, annak fölöttébb tanulságos.

Két „évfordulós” blokk tölti ki a szám második felét. A 250 éve született Kazinczy Ferencnek elsősorban a pedagógiai munkásságát idézi föl többek között Mészáros István, Vajda Kornél, A. Jászó Anna és Bencédy József. A 150 éve született Benedek

Elekről az idei számainkban már több írással megemlékeztünk. Most az OPKM-ben szeptember 21-én megrendezett Benedek-konferencia előadásait közöljük, többek között Mann Miklóstól, Bárdos Józseftől és Farkas Máriától.

Valamennyi rovatunk anyaga tovább gazdagodik majd a némi csúszással elérhető *Elektronikus Könyv és Nevelés (EKÉN)* virtuális hasábjain.

*

Lectori salutem!

Ezzel a latin kifejezéssel köszöntött be 1999 szeptemberében az újra indított Könyv és Nevelés főszerkesztője, e sorok írója. Tíz és fél esztendő, negyvenkét szám, több száz szerző ezer közeli írása, s mintegy ötezer oldal „elteltével” pedig elérkezett a búcsú ideje.

Magam nyilván nem akarhatom, hiszen nem is tudhatom megítélni, mit ér ez az immár egy évtizedes folyóirat a maga „mezőnyében”, hogyan tölti be a nyitó számban megfogalmazott küldetését, szerepét. Legföljebb azt mondhatom el, hogy jó volt együtt dolgozni a lap köré gyűlt munkatársakkal, szerzőkkel, támogatókkal, olvasókkal. Közülük egyet név szerint is említenem kell: a folyóirat felelős szerkesztőjét. Ő „Jáki László Tanár Úr, az örökifjú neveléstörténész” (ahogy éppen e számban aposztrofálja A. Jászó Anna). Nélküle semmiképp nem támadhatott volna föl, s nem élhette volna túl a tíz évet a *Könyv és Nevelés*. Köszönöm ezt neki, és köszönöm mindenkinek, aki velünk volt.

A főszerkesztő tehát most elköszön, de a lap (reményeink szerint!) megy tovább a maga útján. S ha a következő számokban is találkozunk majd itt-ott a nevemmel, kérem, ne róják ezt föl nekem. Tíz év után már nem olyan egyszerű a(z el)válás...

Lectori salutem! Üdvözli Önöket

